

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: **X. X.**, narozená dne X
státní příslušností Ruská federace
bytem X
zastoupená advokátkou Mgr. Lucií Červenkovou
sídlem Výchledová 548, 152 00 Praha 5

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2023, č. j. OAM-268/ZA-ZA10-P15-2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2023, č. j. OAM-268/ZA-ZA10-P15-2022, kterým bylo rozhodnuto, že se žalobkyni mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a §

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Žalobní body

2. Žalobkyně namítala, že žalovaný posoudil žádost žalobkyně pouze ve vztahu k Rusku s tím, že nelze přihlídnout k potvrzení, které osvědčuje, že žalobkyni bylo uděleno občanství Ukrajiny. Mimo jiné v této části odůvodnil rozhodnutí tím, že žalobkyně neví, jak fungují za současné situace migrační procesy, neboť se dověděla, že všem žadatelům z Ruska jsou řízení zastavena. Vzhledem k tomu, že se nevzdala ruského státního občanství, žalovaný vycházel pouze z cestovního dokladu z Ruské federace, kdy z něho lze ověřit, že je ruskou státní příslušnicí, navíc v Rusku žila naprostou většinu svého života. Ostatní podklady, které žalobkyně předložila k žádosti o mezinárodní ochranu, k prokázání získání ukrajinského občanství, správní orgán nevyužil ani jako podklad pro vydání rozhodnutí s odůvodněním, že z hlediska posouzení obav z návratu do Ruska jsou irelevantní. V řízení bylo prokázáno potvrzením č. 1433/2021 ze dne 17. 6. 2021, že bylo žalobkyni uděleno občanství Ukrajiny. Správní orgán zatížil řízení vadou také z toho důvodu, že se odmítl vypořádat s podklady k žádosti o mezinárodní ochranu prokazující získání ukrajinského občanství s tím, že jsou irelevantní. Žalobkyně poukazuje, že na předloženém dokladu „DOČASNÝ OBČANSKÝ PRŮKAZ“ je záhlaví druhé strany zcela jasně uvedeno: „Dokument je majetkem Ukrajiny“. Tento dokument v souladu se zákonem Ukrajiny „O státním občanství Ukrajiny“ osvědčuje osobu a potvrzuje její občanství Ukrajiny.
3. Žalobkyně namítá, že v této části je rozhodnutí nejen nesprávné, ale závěr je nedostatečně odůvodněn. Chybí zde dokonce jakýkoliv odkaz na zákonnou úpravu, či další úvahy, které správní orgán vedly k závěrům, že občanství Ukrajiny neexistuje. Z rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný považuje žádost o mezinárodní ochranu za účelovou, stejně tak vyhodnotil snahu o získání občanství Ukrajiny a činnost související se snahou informovat občany o válce na Ukrajině, s cílem vyvrátit dezinformace. Nevypořádal se však ze skutečností, že v daném případě žalobkyně žila a požádala o občanství Ukrajiny ještě před tím, než došlo k invazi ruských vojsk. Z tohoto pohledu tedy žádost o občanství nelze považovat za účelově podanou. Podle názoru žalobkyně, jde o stěžejní argument daného případu, neboť je nutné odlišit žadatele, kteří účelově podávají žádost o získání ukrajinské státní příslušnosti s cílem legalizovat si pobyt na území jiného státu, od těch, kteří opravdu žili na území Ukrajiny a splňovali všechny podmínky pro získání státního občanství Ukrajiny.
4. Žalovaný v této souvislosti neověřil, jaké kroky žalobkyně učinila, aby pozbyla občanství Ruské federace a získala občanství Ukrajiny, nezkoumal, zda tyto kroky mohla vůbec objektivně učinit a zda je právně možné, aby žalobkyně měla současně občanství Ruské federace a Ukrajiny, když přijala, resp. bylo jí uděleno občanství právě Ukrajiny. Právní zástupce žalobkyně uznává, že právně je situace poněkud nepřehledná, neboť z veřejných zdrojů je známo, že oba státy vydávají v době válečného konfliktu průběžně právní normy různé právní síly, které otázku nabytí a pozbytí občanství upravují dočasně a odlišně od běžného stavu, a to ještě speciálně vůči občanům druhé strany. Podle názoru právního zástupce ale není nutné v rámci žaloby řešit status žalobkyně, když je zřejmé, že žalovaný se s touto otázkou dosud nevyrovnal nijak.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

5. Žalovaný též nesprávně posoudil aktivity žalobkyně na sociálních sítích, vycházel z informace OAMP ze dne 31. 10. 2022, dle níž neexistuje žádný zvláštní rámec pro osoby vracející se z dlouhodobého pobytu mimo území Ruské federace, který by se lišil od většinové ruské populace. Správní orgán vypustil zcela informaci, že ke kontrolám a lustracím dochází, a to na malých hraničních přechodech dokonce častěji než na velkých. V této souvislosti je také třeba uvést, že zprávy o Ruské federaci jsou v této chvíli dosti omezené, nelze je ověřit a postup státních orgánů nelze nikdy předvídat. Ruská Federace zařadila Českou republiku (dále jen „ČR“) na seznam nepřátelských států, a lze tak důvodně předpokládat výslech žalobkyně po jejím návratu na území Ruské federace a prověrku jejího jednání.
6. Žalovaný dále vytkl, že žalobkyně svůj nesouhlas s vládou vyjádřila pozdě, když Ruská federace jednala v rozporu s mezinárodním právem od roku 2014. K tomu žalobkyně uvedla, že celý svět zaspal a jen málokdo předpokládal, že agrese ze strany Ruska bude takto vyhrocená.
7. Žalobkyni bylo dále vytýkáno také to, že nepředložila k tvrzeným obavám z návratu do země původu z důvodu dlouhodobého pobytu na Ukrajině žádné pádné argumenty či podklady a její tvrzení naopak vyhodnotil jako ničím nepodložené obavy, čistě hypotetické spekulace, které nemají reálný základ, ani opodstatnění. V této souvislosti je třeba vytknout žalovanému, že zcela opomněl na rozložení důkazního břemene v řízení o mezinárodní ochranu. Žalobkyně má povinnost jako žadatelka o mezinárodní ochranu tvrdit, na rozdíl od žalovaného, kterého tíží povinnost opatřovat si podklady o zemi původu. V této souvislosti je zřejmé, že z informací, které si správní orgán opatřil jako podklad pro své rozhodnutí, že k lustraci a výsledů osob, které dlouhodobě pobývaly na území cizího státu dochází. Podle žalobkyně si navíc správní orgán neopatřil dostatek podkladů, který by odpovídaly námitkám žalobkyně.
8. Žalovaný pak neshledal ani důvody pro udělení doplňkové ochrany, byť ze zpráv o zemi původu vyplývá, že v Rusku panuje problematická situace v oblasti lidských práv.
9. Žalobkyně nesouhlasí ani s vypořádáním námitek ohledně obav z válečného konfliktu na Ukrajině, zejména pak s odůvodněním, že její země původu, která konflikt zavinila, jí může poskytnout ochranu. Takové argumenty jsou z pohledu azylového práva velmi zavádějící, ponižující ve vztahu k těm, kteří nesouhlasí s režimem. Nepřípustně je zde vyjádřeno přesvědčení správního orgánu o kolektivní vině. Podstatné je, že v Rusku začalo docházet k potírání projevů vyjadřujících nesouhlas s válkou probíhající na území Ukrajiny. U každého se tak může stát to, že jeho činnost (zveřejňování příspěvků na sociálních sítích, ve spojení s dlouhodobým pobytem na Ukrajině a ČR) může vést k potencionálnímu riziku pronásledování ze strany státních orgánů.
10. Prostým vyhledáváním veřejných stránek webu lze zjistit, že na území Ruské federace jsou stíhány osoby za obdobná jednání, jakých se dopustila žalobkyně. Příkladem lze uvést odkaz článek, kde je popisováno trestní stíhání studentky za repostování (sdílení stories) na studijním chatu <https://29.ru/text/politics/2022/12/28/71937470/> ze dne 28. 12. 2022, 16:50. Podle tohoto článku proti Olesyi Krivtsové bylo zahájeno trestní řízení podle dvou paragrafů, neboť repostovala texty aktivisty Ilji Lešukova na studentském chatu (toto bylo považováno za diskreditaci ruské armády) a kvůli dvěma příběhům na Instagramu o výbuchu na Krymském mostě (toto bylo považováno za ospravedlnění terorismu).

11. Konečně za pouhou ničím nepodloženou domněnku lze označit tvrzení žalovaného, že pokud publikace žalobkyně na internetu časem zmizí, nemohou být dohledány. Z veřejně dostupných informací je zcela zřejmé, že sběr dat bezpečnostní orgány (nejen) Ruské federace realizují kontinuálně, zejména automatizovaně a dokáží data přiřadit konkrétnímu uživateli. V demokratickém světě se toto týká např. boje proti terorismu, či pedofilii. Ale takové analytické nástroje lze nastavit na jakoukoliv oblast zájmových dat.
12. Žalobkyně poukázala na standard přiměřené pravděpodobnosti a související judikaturu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018-47, ze dne 10. 2. 2021, č. j. 6 Azs 261/2019-40, či ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82).
13. Žalobkyně je přesvědčená, že se správní orgán dopustil v řízení celé řady chyb, které měly za následek vydání nezákonného rozhodnutí. Žalovaný vycházel z nesprávného zjištění ohledně občanství žalobkyně a odmítl posoudit žádost o mezinárodní ochranu ve vztahu k Ukrajině. Dále žalovaný pochybil při vyhodnocení azylového příběhu, kdy obavy a skutky žalobkyně zbagatelizoval, oproti tomu zdůraznil její národnost k zemi, která způsobila vojenský konflikt na Ukrajině, navíc nepřipustně přenesl důkazní břemeno na žalobkyni.

III. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný je přesvědčen, že se v odůvodnění napadeného rozhodnutí řádně zaobíral veškerými důvody, které žalobkyně označila jakožto důvody pro podání její žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a že toto odůvodnění dává i odpověď na uplatněné žalobní námitky. Jde-li o ukrajinské občanství, potvrzení č. 1433/2021 ze dne 17. 6. 2021 a dočasný průkaz totožnosti občana Ukrajiny, platný do 21. 9. 2022, nelze samostatně přijmout jako doklad o ukrajinském občanství jmenované, neboť jak vyplývá z nich, z příslušného zákona o státním občanství Ukrajiny a i z výpovědi samotné žalobkyně, pro definitivní získání ukrajinského občanství je nutné, aby se tato zároveň ve stanovené dvouleté lhůtě vzdala svého občanství Ruska. Jmenovaná se však ve stanovené lhůtě dvou let a ani později až do doby vydání rozhodnutí ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany zjevně nezřekla svého ruského státního občanství, respektive správnímu orgánu nedoložila žádné materiály, které by jednoznačně prokazovaly, že jí bylo její ruské občanství odebráno, a nemohla tedy nabýt ani definitivně občanství ukrajinského. Z vyjádření samotné žalobkyně v průběhu správního řízení jasně plyne, že žalobkyně se doposud nevzdala svého ruského občanství, mimo jiné proto, že si není jistá, že by poté mohla získat definitivně občanství ukrajinské, a je tedy zjevné, že dotyčná i dle svého přesvědčení ukrajinské občanství v současné době nemá. Její žádost o udělení mezinárodní ochrany tak byla posuzována pouze ve vztahu k Rusku, jehož občanství prokazatelně žalobkyně má, neboť jde o zemi jejího původu, kde žila naprostou většinu svého života, a rovněž na základě cestovního dokladu Ruska sem přicestovala.
15. Stejně tak správní orgán nepřisoudil žádnou důkazní hodnotu k 13 snímkům obrazovky mobilního telefonu, které zobrazovaly probíhající válečný konflikt na Ukrajině, projevy odporu proti ruské agresi a podporu Ukrajiny v ČR či příspěvek na sociální síti v ruském jazyce (viz strany 26 až 39 spisového materiálu). Důvodem je skutečnost, že žádná z doložených fotografií nebo příspěvků se nijak netýká samotné žalobkyně, neboť její

osoba na předkládaných fotografiích zaznamenána není a ani sama žalobkyně nic takového netvrdila. Z doložených snímků zároveň ani nijak nevyplývá, že by žalobkyně byla autorkou fotografií a příspěvků, ani že by tyto na sociální síti skutečně zveřejnila ona, ať už pod svým skutečným jménem či profilem „A.“, pod kterým, jak sama při pohovoru sdělila, na sociálních sítích vystupuje. Naopak příspěvek popisující situaci některých obyvatel Mariupolu v době ostřelování města ruskou armádou byl evidentně zveřejněn osobou vystupující pod profilem „t.“, tedy zcela jinou osobou. Fotografie a příspěvky s obdobným typem obsahu jsou přitom na sociálních sítích uživatelů velmi často veřejně dostupné a dohledatelné, což v důsledku zakládá skutečnost, že si je může stáhnout kdokoliv a označovat je následně za vlastní. K samotné údajné činnosti žalobkyně na sociálních sítích Instagram a Telegram, kvůli nimž žalobkyně tvrdí obavy z uvěznění v případě svého návratu do Ruska, žalovaný uvedl, že rozhodně nemohl dospět k závěru, že žalobkyni v případě návratu do Ruska hrozí pronásledování pro výše uvedené aktivity ze strany ruských státních orgánů či bezpečnostních složek. Podrobněji viz Informace OAMP, pojednávající o situaci navrátilců, ze dne 31. 10. 2022, jež se ve své části věnuje otázkám, zda ruské státní orgány kontrolují sociální síť navrátilců a zda jsou za jejich protiválečnou aktivitu ruskými orgány stíháni. Dle uváděné informace vůči navrátilcům neexistuje žádný zvláštní vzorec, který by se lišil od většinové ruské populace. Ruské bezpečnostní složky navíc nedisponují kapacitou pro kriminalizaci všech protiválečných projevů na sociálních sítích. Za tyto aktivity jsou tak nejčastěji stíhány osoby, jež se celorusky nebo lokálně řadí mezi známé aktivisty, novináře, politiky apod. Existují rovněž případy, kdy mohou být za tuto aktivitu stíháni i obyčejní lidé, jejichž telefony a sociální síť mohou být kontrolovány na malých hraničních přechodech. Na velkých hraničních přechodech však k těmto kontrolám dochází jen zřídka a převážně se také rovněž týkají jen osob, jež se řadí do výše zmíněné kategorie známých osob.

16. Je evidentní, že žalobkyně se neřadí mezi známé politické aktivistky, sporadické komentování situace na sociálních sítích tak, jak je v průběhu správního řízení popsala žalobkyně, by ruské bezpečnostní složky v případě návratu do vlasti ostatně v telefonu žalobkyně ani neobjevily, neboť žalobkyně dle svého vyjádření publikovala své příspěvky na sociální síti Instagram v podobě tzv. stories, tj. příspěvků, jež z profilu vždy po určité době zmizí, a tudíž již nemohou být na jejím profilu ze strany ruských bezpečnostních složek nyní dohledány. Správní orgán má nadále za to, že pokud by žalobkyně skutečně dlouhodobě nesouhlasila s prováděnou politikou Ruska, jak se snaží nyní tvrdit, svůj nesouhlas s ruskou politikou by bezpochyby projevila nejenom mnohem dříve, ale zejména již na území své vlasti, jako tisíce dalších aktivistů, a nikoliv až na území ČR, tedy po několika letech mimo vlast, navíc v tak minimalistické formě - žalobkyně správnímu orgánu tvrdila, že publikovala na sociální síti Instagram celkem 3 příspěvky. Tyto příspěvky stories již nemohou být na jejím profilu ze strany ruských bezpečnostních složek dohledány. S ohledem na nastavení soukromí účtů na sociální síti přitom objektivně neexistuje žádný jiný způsob, jak by se ruské státní orgány mohly o aktivitách žalobkyně reálně dozvědět. Představa, že ruské státní orgány sledují celý internet a kdokoliv na světě, kdo by tam zveřejnil cokoli dle nich nevhodného, včetně krátkodobě zveřejňovaných stories nebo jednotlivých komentářů, by byl v Rusku okamžitě trestně stíhán, je naprosto absurdní a nemá oporu ani v Informaci OAMP, na kterou správní orgán odkazoval v odůvodnění rozhodnutí. Žalobkyně v průběhu správního řízení a ani nyní ve své žalobě navíc nikdy ani v nejmenším nenaznačila, že by

jí v souvislosti s její aktivitou na sociálních sítích ruské státní orgány kdy kontaktovaly, ani že by její rodinní příslušníci měli v Rusku v souvislosti s ní jakékoliv potíže, což dle názoru žalovaného potvrzuje, že žalobkyni ve skutečnosti v případě návratu do Ruska nic nehrozí a podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo jen účelovým krokem k legalizaci jejího pobytu.

IV. Obsah správního spisu

17. Dne 8. 3. 2022 podala žalobkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Sdělila, že je státní příslušnicí Ruska a Ukrajiny. Nacházela se v přechodném období, kdy měnila ruské občanství na ukrajinské, má doklad, že je do září 2022 občankou Ukrajiny. Formálně je tedy občankou Ukrajiny, do září 2022 se ale musí zříci ruského občanství, aby ukrajinské nabylo platnosti. Nyní má však dotyčná občanství obě. Nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani skupiny, na konci roku 2011 a začátku roku 2012 se ale zúčastnila dvou mítinků na Bolotného náměstí v centru Moskvy. První mítink byl po prvním zadržení A. Navalného, byla jen prostou účastnicí. Jiným způsobem se politicky neangažovala. Je svobodná a má přítele, státního příslušníka Ruska, který je rovněž žadatel o mezinárodní ochranu. Poslední bydliště ve vlasti bylo v Moskvě, kde bydlela s otcem a jeho ženou. V Rusku naposledy žila na začátku prosince 2021. K průběhu cesty do ČR žadatelka uvedla, že z Ruska naposledy vycestovala na začátku prosince 2021. Poprvé z Ruska na Ukrajinu odjela dne 13. 3. 2020 a žila tam až do dne 26. 11. 2021. K pobytu na Ukrajině uvedla, že tam zpočátku mohla žít jako občanka Ruska 90 dnů, poté požádala o prodloužení pobytu a ten jí byl prodloužen do 10. 12. 2020. Žádost o ukrajinské občanství podala v červnu 2020 a už dne 21. 9. 2020 byla občankou Ukrajiny, o čemž má potvrzení i doklad o dočasném občanství. Z Ukrajiny odjela dne 3. 3. 2022 přes moldavské hranice. Je zcela zdravá a nemá žádná omezení ani zvláštní potřeby. O mezinárodní ochranu žádá, protože se nemůže vrátit do země, kterou si vybrala jako zemi svého dalšího pobytu, tj. na Ukrajinu, a to kvůli válce. Připomněla, že má cestovní doklad Ruska, vrátit se tam ale nechce. Občanství na ukrajinské si dotyčná mění z důvodu, že už v Rusku nechce žít. Pokud by se navíc do Ruska vrátila, mohla by být pronásledována a trestně stíhána.
18. Žadatelka v průběhu správního řízení prokázala svou totožnost a ruskou státní příslušnost cestovním dokladem Ruska. Důvodem vycestování z Ruska bylo její přání žít na Ukrajině, popřela, že by v Rusku měla jakékoliv problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami nebo že by tam byla trestně stíhána. V Rusku nikdy žádné problémy neměla, ani při překračování ruských hranic. Na otázku, zda učinila nějaké kroky k pozbytí ruského občanství, odpověděla, že na konci listopadu 2021 jela do Ruska, aby vyřídila plnou moc na svou matku, aby tato mohla jejím jménem jednat ve všech úkonech s orgány Ruska, například ji odhlásit z pobytu, a v dalších úkonech, které budou nutné pro zřeknutí se občanství. Dříve to jmenovaná neudělala, jelikož byl koronavirus. Vzhledem k tomu, že se situace nezlepšila, odjela žadatelka v listopadu do Ruska a začala to tam vyřizovat. K dotazu, zda žádost o pozbytí ruského občanství již oficiálně podala, žadatelka uvedla, že to tam tak nefunguje, zpočátku je třeba odhlásit se z pobytu. Jmenovaná tedy zplnomocnila matku, aby tak mohla učinit. Originál plné moci si matka vyzvedla teprve minulý týden, neboť nebydlí v Moskvě, ale ve Vladimírské oblasti, a nyní bude situaci řešit. Ohledně kroků, které je nutné učinit, aby pozbyla ruské

občanství, žadatelka sdělila, že fáze přesně nezná a chtěla postupovat krok za krokem. Ví, že je zpočátku nutné odhlásit se z pobytu, poté se dostavit na ruské velvyslanectví a tam učinit žádost o zřeknutí se ruského státního občanství. Žádost se poté posuzuje, zkoumá se trestní rejstřík atp. Přesně to ale neví. Dle svého mínění mohla žádost o zřeknutí se ruského občanství učinit i v ČR, není si ale jistá, jestli by vzhledem k aktuální situaci mohla nyní Ukrajina řešit otázky jejího příjmu jako občana. Následně potvrdila, že posouzení její osoby už proběhlo, jelikož občanství Ukrajiny již získala. Žadatelka podle svých slov neví, jak migrační procesy fungují, má však informaci, že všechny žádosti o ukrajinské občanství byly pozastaveny. Výsledek je navíc podle ní nejistý. Ohledně svého života na Ukrajině uvedla, že žila s přítelem v Kyjevě, kde si pronajímala polovinu domu. Sdělila, že pracovala jako HR manažerka. Její agentura má sídlo v Rusku a zabývá se hledáním práce pro pracovníky v domácnosti nebo pro chůvy. Pracuje dálkově a jejich klienti mohou být z Ruska, Dubaje, Evropy či Ameriky. Potíže jmenovaná na Ukrajině nikdy žádné neměla. Se svou rodinou v Rusku je v pravidelném kontaktu, a to jednou týdně. V případě návratu do Ruska by jí hrozilo nebezpečí. V Rusku byl přijat zákon, který zakazuje nazývat válku válkou. Podle ní je rovněž zakázáno publikovat snímky válečných operací a vyjadřovat se na toto téma, včetně sociálních sítí. Jmenovaná však válku komentuje, je aktivní na sociálních sítích a publikuje příspěvky, například na Instagramu. Žadatelka se tak bojí, neboť jí za tento trestný čin hrozí v Rusku trest odnětí svobody až na 15 let. Dotyčná má navíc informace o tom, že ti občané Ruska, kteří byli na Ukrajině nebo se odtud vrátili, musí na policii na výslech. Jmenovaná podle svého tvrzení nemá informace o tom, že by tam takové lidi na výslechu mučili, ale už samotný fakt, že na výslech musí, v ní vyvolává obavy. Její dobrá kamarádka byla podle ní zadržena, musí si odsedět 14 dní za účast na mítinku, kde jen stála, a to bez plakátu jako prostý účastník. Žadatelka se proto domnívá, že důvody jsou a že nebezpečí hrozí. Informace o výsleších osob vracejících se do Ruska z Ukrajiny má ze skupiny na Telegramu, která sdružuje osoby z Ruska s trvalým či přechodným pobytem na Ukrajině nebo občanstvím Ukrajiny. Podle ní jel jeden člen této skupiny do Ruska a byl vyslýchán, přičemž výslech trval 3-4 hodiny. Dle žadatelky tam jel na přelomu února a března 2022, a pokud si dotyčná dobře vybavuje, tak po něm chtěli, aby uznal, že je patriotem Ruska, což on ale neudělal. Co se týče její aktivity na sociálních sítích, jmenovaná je aktivní na Instagramu a Telegramu. Objasnila, že na Telegramu si s ostatními posílají soukromé zprávy, takže tam jde o soukromou sféru, ale na Instagramu je její aktivita veřejná a její profil je otevřený a veřejně dostupný. Následně žadatelka upřesnila, že vystupuje pod profilem „A.“. K dotazu správního orgánu, od kdy je takto aktivní, žadatelka odpověděla, že nemůže říct, že přímo od okamžiku, kdy to všechno začalo, řekla by ale, že tak poslední týden, kdy už se cítí v bezpečí. Co se týče zveřejňovaných příspěvků, žadatelka uvedla, že na Instagram dala celkem 3 příspěvky. Objasnila přitom, že publikuje to, co se zveřejňuje v Rusku, a přikládá k tomu obrazový materiál toho, co se na Ukrajině skutečně děje. Než příspěvek zveřejní, tak si zkontroluje a prověří zdroje, protože podle svých slov chápe, že může dojít i k nějaké dezinformaci. Publikuje tak skutečnost versus informace v Rusku, čímž se snaží ukázat pravdu, co se opravdu děje. Jmenovaná vysvětlila, že v jejích příspěvcích nejde ani tak o obsah, jako spíše o obrazový materiál a vizualizaci. Na následný dotaz správního orgánu jmenovaná potvrdila, že svou aktivitu na sociálních sítích může doložit a doloží obrazový materiál, neboť publikuje pomocí stories, které po nějaké době zmizí.

19. Na podporu svých tvrzení doložila jmenovaná správnímu orgánu 2 dokumenty v ruském jazyce (str. 9-10 spisu), jejichž překladem, který si správní orgán opatřil (str. 20-21 spisu), bylo zjištěno, že se jedná o potvrzení č. 1433/2021 ze dne 17. 6. 2021, kterým bylo jmenované uděleno občanství Ukrajiny, a dočasný průkaz totožností občana Ukrajiny, platný do dne 21. 9. 2022. Dne 22. 3. 2022 doložila správnímu orgánu celkem 13 snímků obrazovky mobilního telefonu, zobrazujících probíhající válečný konflikt na Ukrajině, projevy odporu proti ruské agresi a podpory Ukrajiny v ČR a příspěvek na sociální síti v ruském jazyce. Uvedené snímky jsou na str. 26-39 součástí spisového materiálu.
20. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že co se týče potvrzení, kterým bylo jmenované uděleno občanství Ukrajiny, a dočasného průkazu totožnosti občana Ukrajiny, tyto nelze samostatně přijmout jako doklad o ukrajinském občanství jmenované, neboť z nich vyplývá, stejně jako z příslušného zákona o státním občanství Ukrajiny a z výpovědi žadatelky, že pro definitivní získání ukrajinského občanství je nutné, aby se tato zároveň ve stanovené dvouleté lhůtě vzdala svého občanství Ruska. Jmenovaná se však v této době ani později až do doby vydání rozhodnutí zjevně nezřekla svého ruského státního občanství, respektive správnímu orgánu nedoložila žádné materiály, které by jednoznačně prokazovaly, že jí bylo její ruské občanství odebráno, a nemohla tedy nabýt ani definitivně občanství ukrajinského. Naopak sama žadatelka v pohovoru uvedla, že je zpočátku nutné odhlásit se z pobytu, poté se dostavit na ruské velvyslanectví a tam učinit žádost o zřeknutí se ruského státního občanství. Žádost se poté podle ní posuzuje, zkoumá se trestní rejstřík atp. Dle dalšího vyjádření mohla žádost o zřeknutí se ruského občanství učinit i v ČR, není si ale podle ní jistá, jestli by vzhledem k aktuální situaci mohla nyní Ukrajina řešit otázky jejího příjmu jako občana. Žadatelka neví, jak migrační procesy fungují, má však informaci, že všechny žádosti o ukrajinské občanství byly pozastaveny. Výsledek je navíc podle ní nejistý.
21. Z těchto vyjádření podle žalovaného jasně plyne, že se doposud nevzdala svého ruského občanství, mimo jiné proto, že si není jistá, že by mohla získat definitivně občanství ukrajinské, a je tedy zjevné, že dotyčná i dle svého přesvědčení ukrajinské občanství v současné době nemá. Její žádost o udělení mezinárodní ochrany tak byla posuzována pouze ve vztahu k Rusku, jehož občanství prokazatelně má, jde o zemi jejího původu, kde žila naprostou většinu svého života a rovněž na základě cestovního dokladu Ruska do ČR přicestovala. Příslušné dokumenty stran snahy žadatelky o získání ukrajinského občanství pak správní orgán nevyužil ani jako podklad pro vydání rozhodnutí ve věci, neboť z hlediska posouzení obav z návratu do Ruska jsou irelevantní.
22. Žádná z doložených fotografií nebo příspěvků se nijak netýká samotné žadatelky, neboť její osoba na předkládaných fotografiích zaznamenána není a ani sama žadatelka nic takového netvrdila. Z doložených snímků zároveň ani nijak nevyplývá, že by žadatelka byla autorkou fotografií a příspěvků, ani že by tyto na sociální síti skutečně zveřejnila ona, ať už pod svým skutečným jménem či profilem „A.“, pod kterým, jak ona sama při pohovoru sdělila, na sociálních sítích vystupuje. Naopak, příspěvek popisující situaci některých obyvatel Mariupolu v době ostřelování města ruskou armádou byl evidentně zveřejněn osobou vystupující pod profilem „t.“, tedy zcela jinou osobou. Fotografie a příspěvky s obdobným typem obsahu jsou přitom na sociálních sítích uživatelů velmi často veřejně dostupné a dohledatelné, což v důsledku zakládá skutečnost, že si je může stáhnout kdokoli a označovat je následně za vlastní. Z tohoto důvodu správní orgán doloženým snímkům nepřisoudil žádnou důkazní hodnotu, a nezahrnul je tak mezi

podklady pro rozhodnutí ve věci žádosti výše jmenované o udělení mezinárodní ochrany.

23. Žalovaný shrnul, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem podané žádosti je obava z války na Ukrajině, kde od 13. 3. 2020 až do svého odjezdu do ČR dne 3. 3. 2022 žila, a z uvěznění v případě návratu do Ruska v souvislosti s její aktivitou na sociálních sítích. Zmínila rovněž, že by v případě návratu do Ruska mohla být vyslýchána ruskou policií z důvodu jejího dlouhodobého pobytu na Ukrajině.
24. Správní orgán při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel především z výpovědi žadatelky a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Rusku. Konkrétně vycházel z Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 13675/2022-LPTP ze dne 24. 1. 2023, Informace OAMP - Ruská federace - Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí, Zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí, ze dne 31. 10. 2022, a Informace OAMP - Ruská federace - Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 8. 3. 2023. Správní orgán dal žadatelce možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, této možnosti nebylo využito.
25. Žalovaný uzavřel, že žadatelka nevyvíjela ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledována. Žadatelka výslovně prohlásila, že nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani skupiny, nikdy se politicky neangažovala, a ani poté v průběhu správního řízení nezmínila, že by v Rusku vykonávala jakoukoliv politickou činnost nebo tam měla jakékoliv problémy politického charakteru s tamními státními orgány nebo bezpečnostními složkami, které by ji vedly k opuštění Ruska a v konečném důsledku také k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Jmenovaná sice zmínila, že se na přelomu roku 2011 a 2012 po zadržení Alexeje Navalného zúčastnila jako prostá účastnice dvou mítinků v centru Moskvy, správní orgán nicméně upozornil, že tuto její ojedinělou účast na zmíněných mítincích, rozhodně nelze považovat za činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu. Jmenovaná navíc ani nehovořila o tom, že by v důsledku těchto dvou konkrétních účastí na mítincích měla v Rusku jakékoliv problémy, tím spíše pak problémy ve smyslu zákona o azylu. Naopak výslovně sdělila, že v Rusku nikdy žádné problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami neměla, nikdy tam nebyla trestně stíhána ani neměla žádné potíže s vycestováním ani návratem. Žadatelka tak nebyla v Rusku pronásledována pro uplatňování politických práv a svobod.
26. Po provedeném správním řízení nedospěl správní orgán rovněž k závěru, že by žadatelka mohla ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žadatelka nezmínila jakoukoliv diskriminaci své osoby za dobu svého života v Rusku zapříčiněnou azylově relevantními důvody, a dokonce ani žádné konkrétní problémy, které by během svého života v Rusku měla s tamními státními orgány či bezpečnostními složkami. Důvodem odchodu z Ruska v březnu 2020 bylo její přání žít na Ukrajině. Ukrajinu pak jmenovaná opustila dne 3. 3. 2022 v důsledku vojenského napadení Ukrajiny ze strany Ruska, k němuž došlo dne 24. 2. 2022. Jako důvod, pro který požádala v ČR o udělení mezinárodní ochrany, označila probíhající válku na Ukrajině a obavu z uvěznění v případě návratu do Ruska v souvislosti s její aktivitou na sociálních sítích. Zmínila rovněž, že by v případě návratu

do Ruska mohla být vyslýchána ruskou policií z důvodu jejího dlouhodobého pobytu na Ukrajině.

27. Co se týče primárního důvodu žádosti jmenované o udělení mezinárodní ochrany, tj. její obavy z probíhajícího válečného konfliktu na Ukrajině, kde naposledy žila, správní orgán uvedl, že jmenovaná je státní příslušnicí Ruska, na Ukrajině žila pouze krátkou dobu od 13. 3. 2020 s přestávkou v Rusku do 4. 3. 2022, není prokazatelně občankou Ukrajiny a veškeré důvody její žádosti, případně obavy z návratu je ve smyslu zákona o azylu správní orgán povinen posuzovat ve vztahu k Rusku, tedy k zemi její státní příslušnosti, která jí zároveň může poskytnout ochranu před ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, který paradoxně právě tato země zavinila. Obavy žadatelky z návratů a Ukrajinu, kterou si podle ní vybrala jako zemi, kde by chtěla žít, jsou ve smyslu zákona o azylu bezpředmětné.
28. Co se týče obavy z uvěznění v případě návratu do Ruska v souvislosti s její aktivitou na sociálních sítích Instagram a Telegram, správní orgán nedospěl k závěru, že jmenované v případě návratu do Ruska hrozí pronásledování pro výše uvedené aktivity ze strany ruských státních orgánů či bezpečnostních složek. Správní orgán při posuzování této skutečnosti vycházel z Informace OAMP, pojednávající o situaci navrátilců, ze dne 31. 10. 2022, jež se ve své části věnuje otázkám, zda ruské státní orgány kontrolují sociální síť navrátilců a zda jsou za jejich protiválečnou aktivitu ruskými orgány stíháni. Dle uvážené informace vůči navrátilcům neexistuje žádný zvláštní vzorec, který by se lišil od většinové ruské populace. Ruské bezpečnostní složky navíc nedisponují kapacitou pro kriminalizaci všech protiválečných projevů na sociálních sítích. Za tyto aktivity jsou tak nejčastěji stíhány osoby, jež se celorusky nebo lokálně řadí mezi známé aktivisty, novináře, politiky apod. Existují rovněž případy, kdy mohou být za tuto aktivitu stíháni i obyčejní lidé, jejichž telefony a sociální síť mohou být kontrolovány na malých hraničních přechodech. Na velkých hraničních přechodech však k těmto kontrolám dochází jen zřídka a převážně se tak rovněž týkají jen osob, které se řadí do výše zmíněné kategorie známých osob.
29. V případě žadatelky však správní orgán k uvedenému závěru nedošel. Jmenovaná se rozhodně neřadí mezi známé politické aktivistky, začala se svou aktivitou na internetu až po zahájení ruské invaze na Ukrajině, přestože Rusko a jeho vojáci jednali v rozporu s mezinárodními závazky na východní Ukrajině již od roku 2014, konkrétně v Doněcké a Luhanské oblasti, dále rovněž obsadili celou oblast Krymu, stejně jako dříve zasáhla ruská armáda do území Gruzie a tamních oblastí Abcházie a Jižní Osetie, Moldavska a jeho části Podněstří, nebo naposledy do bojů o Náhorní Karabach mezi Arménií a Ázerbájdžánem, do bojů v Sýrii a do dalších a dalších oblastí světa. A to správní orgán nemůže pominout ani potlačování práv svých vlastních občanů na území Ruska ze strany ruských bezpečnostních složek, jemuž se věnují ať přímou účastí nebo nepřímým informováním o nich právě ti novináři, blogeri a další, kteří za uvedenou činnost již byli nebo by mohli být v budoucnu ze strany ruských orgánů pronásledováni. Na rozdíl od činnosti mimo Rusko pak může mít tato jejich aktivita, kdyby se do ní zapojilo například více obyvatel Ruska, na tamní situaci vliv. Rozhodně větší než komentování situace na sociálních sítích v zahraničí. Správní orgán si dovoluje tvrdit, že pokud by jmenovaná skutečně dlouhodobě nesouhlasila s prováděnou politikou Ruska, jak se snaží nyní tvrdit na území ČR při snaze o získání mezinárodní ochrany, projevila by bezpochyby svůj nesouhlas s ruskou politikou vzhledem k výčtu uváděných událostí nejenom mnohem

dříve, ale zejména již na území své vlasti, jako tisíce dalších aktivistů, a nikoliv až na území ČR, po několika letech mimo vlast, navíc v tak minimalistické formě. V případě návratu do vlasti by ostatně tamní bezpečnostní složky ani v telefonu jmenované nic neobjevily, neboť tato údajně své příspěvky publikovala na sociální síti Instagram v podobě tzv. stories, tj. příspěvků, jež z profilu vždy po určité době zmizí, a tudíž již nemohou být na jejím profilu ze strany ruských bezpečnostních složek nyní dohledány. S ohledem na nastavení soukromí účtů na sociální síti přitom objektivně neexistuje žádný jiný způsob, jak by se ruské státní orgány mohly, pokud by o to ovšem vůbec měly zájem či měly na to kapacity, o aktivitách jmenované reálně dozvědět. Představa, že ruské státní orgány sledují celý internet a kdokoli na světě, kdo by tam zveřejnil cokoli dle nich nevhodného, včetně krátkodobě zveřejňovaných stories nebo jednotlivých komentářů by byl v Rusku okamžitě trestně stíhán, je naprosto absurdní a nemá oporu ani v Informaci OAMP. Jmenovaná navíc nikdy ani v nejmenším nenaznačila, že by jí v souvislosti s její aktivitou na sociálních sítích ruské státní orgány kdy kontaktovaly, ani že by její rodinní příslušníci měli v Rusku v souvislosti s ní jakékoliv potíže, což potvrzuje, že dotyčné ve skutečnosti v případě návratu do Ruska nic nehrozí a podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo jen účelovým krokem k legalizaci jejího pobytu v ČR.

30. Pokud jde o tvrzení jmenované, že by mohla být z důvodů svého předchozího dlouhodobého pobytu na Ukrajině v případě návratu do Ruska policií vyslýchána, toto tvrzení je nepodložené a spekulativní, nebylo předloženo nic, co by tuto myšlenku potvrzovalo. Sama žadatelka navíc připustila, že tuto informaci má pouze ze sociální sítě Telegram, sdružující osoby s trvalým či přechodným pobytem na Ukrajině, kdy jeden z členů této skupiny měl být údajně po návratu do Ruska 3 až 4 hodiny policií vyslýchán. Správní orgán odkázal na výše zmíněnou Informaci OAMP, pojednávající o situaci navrátilců, ze dne 31. 10. 2022, podle které navracející se ruští občané, kteří se neřadí mezi místně nebo celostátně známé aktivisty, novináře, bloggery apod., nečelí zvýšeným kontrolám ať již bezprostředně na hranicích, nebo posléze na území. Dle uvedené informace neexistují informace, že by byli lidé, kteří se vrací po dlouhodobém pobytu ze zahraničí, systematicky vyslýcháni, nicméně u zvláštních profilů, např. aktivisté, novináři, bloggeři apod., se takové případy objevily. Výše uvedené kategorie veřejně aktivních osob na hranicích mohou čelit například doptávání, resp. neformálnímu pohovoru, kdy cílem bezpečnostních složek je často sběr informací. Jmenovaná nepatří do žádné z výše uvedených kategorií, a není tak důvodné domnívat se, že by měla pro ruské státní orgány představovat zájmovou osobu. Z tohoto důvodu považoval obavu, že bude v případě návratu do Ruska podrobena výslechu ze strany ruských bezpečnostních složek, za zcela neopodstatněnou a z pohledu správního orgánu účelově uvedenou, kterou dotyčná správnímu orgánu sdělila ve snaze přesvědčit jej o nemožnosti návratu zpět do Ruska a dosáhnout pozitivního rozhodnutí v její věci, s cílem legalizovat si svůj pobyt na území ČR, kam dorazila pouze a jen z důvodu vypuknutí ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Co se však žadatelčiny snahy legalizovat si pobyt na území ČR týče, správní orgán konstatuje, že legalizace pobytu není mezi taxativně vypočtenými důvody pro udělení azylu (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94).
31. Správní orgán uzavřel, že podání žádosti o mezinárodní ochranu není rozhodně určeno k řešení pobytových situací cizinců na území ČR a nemůže k němu být ani zneužíváno, a to ani za situace, kdy vláda ČR v souladu se zákonem č. 175/2022 Sb., o dalších

opatření v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace a o změně dalších zákonů v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, stanovila z důvodu ochrany zahraničně politických zájmů ČR nepřijatelnost určitých vízových a pobytových žádostí podávaných na zastupitelských úřadech ze strany občanů Ruska.

32. Při hodnocení podmínek pro udělení humanitárního azylu se správní orgán zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žadatelky, přihlédl i k jejímu věku a zdravotnímu stavu. Jmenovaná je dospělou, plně právně způsobilou osobou, která byla a je schopna si zajistit prostředky na své životní potřeby prací. Ke svému zdravotnímu stavu jmenovaná uvedla, že je zcela zdravá a nemá žádná omezení ani zvláštní potřeby. Rodinné vazby má jmenovaná v Rusku, kde žije její matka, otec a sestra. Na území ČR má jmenovaná partnera, státního příslušníka Ruska, který v ČR rovněž žádal o udělení mezinárodní ochrany, nicméně ani jemu nebyla udělena. Existenci vazeb na blízkou osobu ani případných rodinných vazeb na území ČR nelze v souladu s názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v rozhodnutí ze dne 15. 10. 2003 č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 Azs 5/2011-36, považovat za důvod pro udělení azylu z humanitárních důvodů.
33. Při posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany žalovaný zopakoval hodnocení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, odůvodnil je obdobně jako v případě neudělení azylu, doplnil, že žadatelka během svého života v Rusku neměla nikdy žádné konkrétní problémy s ruskými státními orgány či bezpečnostními složkami, natož pak v míře odpovídající mučení či nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestání. Jmenovaná nebyla ve vlasti rovněž nikdy trestně stíhána, nikdy neměla žádné problémy při cestování z Ruska a zpět a neuvedla ani žádné jiné skutečnosti, dokazující, že by konkrétně jí v případě návratu do Ruska reálně hrozilo v současné době přímé a bezprostřední nebezpečí takového jednání ze strany ruských státních orgánů, které by ve své povaze bylo možno vyhodnotit jako vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu. Žadatelka Rusko opustila nikoliv pod tlakem tíživých okolností, nýbrž zcela plánovitě na základě vlastního rozhodnutí žít dále na Ukrajině, aniž by jí v tom kdokoli jakkoliv bránil.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

34. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud rozhodl bez jednání, neboť s tímto postupem žalovaný výslovně souhlasil a žalobkyně ve stanovené lhůtě nevyjádřila svůj nesouhlas s tímto postupem.
35. Žalobkyně předně namítala, že žalovaný nesprávně posoudil žádost žalobkyně pouze ve vztahu k Rusku.

36. Podle § 12 zákona o azylu azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
37. Žalobkyně ani v žalobě nespороvala, že je občankou Ruské federace, z jejích tvrzení ani z předložených listin nevyplynulo, že by k datu vydání napadeného rozhodnutí měla být občankou Ukrajiny, žalovaný tedy postupoval správně.
38. Z dokladů předložených žalobkyní je zřejmé, že o získání občanství Ukrajiny zpočátku usilovala, avšak tento proces nedovršila. Žalobkyně sama uvedla, že byla v přechodném období, kdy měnila ruské občanství na ukrajinské, má sice doklad, že je do září 2022 občankou Ukrajiny, ale musí se zříci ruského občanství. Tuto předběžnost a dočasnost ukrajinského občanství pak potvrzují i žalobkyní předložené doklady, tj. dočasný průkaz totožnosti občana platný do 21. 9. 2022 i potvrzení ze dne 17. 6. 2021. Potvrzení jasně specifikuje závazek ukončit cizí státní občanství, tento postup je nutné také prokázat. Z žalobních tvrzení je zřejmé, že žalobkyně takto nepostupovala, její motivace k nedovršení procesu získání občanství pak není rozhodující. Soud tedy shrnuje, že z výpovědi žalobkyně a z předložených dokladů nelze mít za prokázané, že by žalobkyně měla státní občanství Ukrajiny. Za této situace není podstatné, že žalovaný nerozebíral právní úpravu získávání občanství na Ukrajině. Pokud vycházel z tvrzení žalobkyně a jí doložených dokumentů, z nichž jednoznačně vyplývalo, že k dokončení procesu získání občanství Ukrajiny je nutno učinit další úkony, které žalobkyně neučinila, nebylo nutno podrobně rozebírat tuto problematiku z hlediska zákonné úpravy. Ostatně žalobkyně v žalobě ani netvrdí, že závěry žalovaného jsou se zákonnou úpravou získávání občanství v rozporu. K datu vydání napadeného rozhodnutí pak již nebyl platný ani žalobkyní zdůrazňovaný dočasný průkaz totožnosti, soudu tak není zřejmé, z jakých skutečností žalobkyně dovozuje své ukrajinské občanství ke dni vydání napadeného rozhodnutí (či k datu rozhodování soudu). Není podstatné, ani kdy samotná žádost o občanství Ukrajiny byla podána, na přijatých závěrech na věci nic nemění skutečnost, zda se tak stalo před invazí nebo po ní. Není pak přesné žalobní tvrzení, že žalovaný vyhodnotil snahu o získání ukrajinského občanství jako účelovou, žalovaný pouze na základě provedeného dokazování shledal, že žalobkyně ke dni vydání rozhodnutí nebyla držitelkou ukrajinského občanství.
39. Žalobkyně dále vyčítá správnímu orgánu, že „neověřil, jaké kroky žalobkyně učinila pro to, aby pozbyla občanství Ruské Federace, a získala tak občanství Ukrajiny“, ale tyto kroky jsou známy primárně žalobkyni, ona je měla popsat a doložit, což neučinila, a to ani v žalobě. Dále se měl žalovaný dle názoru žalobkyně zabývat tím, zda tyto kroky mohla objektivně učinit. To však opět není podstatné, i kdyby se žalobkyni z objektivních důvodů nepodařilo občanství Ukrajiny získat, nezakládalo by to povinnost žalovaného s žalobkyní jednat jako s občankou Ukrajiny. Pro úplnost soud dodává, že žalobkyně neuvádí, že by se jakkoliv pokusila se ruského občanství vzdát, ani co by jí v tom mohlo bránit. Z jejích tvrzení spíše plyne neochota se ruského občanství vzdát, neboť nepovažuje za jisté, že by jí bylo ukrajinské občanství uděleno. Žalobkyně má jisté právo v tomto směru učinit svobodné rozhodnutí, že si ruské občanství ponechá, avšak pak nemůže těžit případné výhody z občanství ukrajinského.

40. Soud má výhradu toliko k nepřesnému tvrzení žalovaného, že příslušné dokumenty stran snahy žalobkyně o získání ukrajinského občanství správní orgán nevyužil jako podklad pro vydání rozhodnutí ve věci. Z napadeného rozhodnutí i ze správního spisu je zjevné, že tyto listiny jsou součástí spisu, jsou přeloženy, žalovaný je věcně posuzoval, jsou tedy podkladem pro vydání rozhodnutí, byť neprokázaly ukrajinské občanství žalobkyně. Z kontextu je zřejmé, že žalovaný spíše chtěl vyjádřit, že tyto listiny nebyly podstatné pro samotné posouzení obav žalobkyně.
41. Žalovaný tedy správně posuzoval důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu vztahu k Ruské federaci jako zemi původu. Pro úplnost soud dodává, že i kdyby žalobkyně měla dvojí občanství, postačovalo by, že žalovaný uzavřel, že je pro ni možný návrat do Ruské federace, když jde o stát, jehož ochranu může žalobkyně využít.
42. Žalobkyně dále nesouhlasila, jak žalovaný posoudil její protirežimní činnost.
43. Soud shrnuje, že žalobkyně nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani skupiny, na konci roku 2011 a začátku roku 2012 se zúčastnila jako prostá účastnice dvou mítinků na Bolotného náměstí v centru Moskvy, neměla však v souvislosti s nimi jakékoli potíže. Jiným způsobem se žalobkyně v Rusku politicky neangažovala. Důvodem odchodu žalobkyně z Ruska v březnu 2020 bylo její přání žít na Ukrajině, nikoli problémy s režimem. Z těchto skutečností nelze dovodit, že by účast na dvou demonstracích před více než deseti lety (které byly pro žalobkyni zcela bez následků) měla být nyní azylově relevantní.
44. Žalobkyně dále tvrdila, že válku komentuje na sociálních sítích a publikuje příspěvky, například na Instagramu, což je trestný čin, za který hrozí v Rusku trest odnětí svobody až na 15 let. Na Telegramu si s ostatními posílají soukromé zprávy, takže tam jde o soukromou sféru, ale na Instagramu je její aktivita veřejná a její profil je podle ní otevřený a veřejně dostupný, na Instagram dala celkem 3 příspěvky. Publikuje pomocí tzv. stories, které po nějaké době zmizí.
45. Soud se ztotožnil s hodnocením snímků obrazovky mobilního telefonu, které zobrazovaly probíhající válečný konflikt na Ukrajině, projevy odporu proti ruské agresi a podporu Ukrajiny v ČR či příspěvek na sociální síti v ruském jazyce, žádá z doložených fotografií nebo příspěvků se nijak netýká samotné žalobkyně, její osoba na předkládaných fotografiích zaznamenaná není a ani sama žalobkyně nic takového netvrdila. Z doložených snímků zároveň ani nijak nevyplývá, že by žalobkyně byla autorkou fotografií a příspěvků, ani že by tyto na sociální síti skutečně zveřejnila ona, ať už pod svým skutečným jménem či profilem „A.“, pod kterým na sociálních sítích vystupuje. Naopak některé příspěvky byly zveřejněny osobou vystupující pod profilem „t.“, tedy zcela jinou osobou. Žalobkyně v žalobě proti argumentaci žalovaného, že její osobu nelze s předloženými příspěvky nijak spojit, nic konkrétního nenamítala. Soudu není zřejmé, jaké nebezpečí pro svoji osobu z těchto dokumentů dovozuje. Pokud žalobkyně namítala, že sběr dat bezpečnostní orgány Ruské Federace realizují kontinuálně, zejména automatizovaně a dokáží data přiřadit konkrétnímu uživateli, žalobkyně nevysvětluje, jakým způsobem mají být jí předložené příspěvky ztotožnitelné s její osobou (pak nemůže být rozhodné, zda budou dohledatelné i zpětně či nikoli).
46. Žalobkyně sporovala i Informaci OAMP, pojednávající o situaci navrátilců, ze dne 31. 10. 2022, jež se ve své části věnuje otázkám, zda ruské státní orgány kontrolují sociální síť navrátilců a zdali jsou za jejich protiválečnou aktivitu ruskými orgány stíháni. Dle

uváděné informace vůči navrátilcům neexistuje žádný zvláštní vzorec, který by se lišil od většinové ruské populace. Ruské bezpečnostní složky navíc nedisponují kapacitou pro kriminalizaci všech protiválečných projevů na sociálních sítích. Za tyto aktivity jsou tak nejčastěji stíhány osoby, jež se celorusky nebo lokálně řadí mezi známé aktivisty, novináře, politiky apod. Existují rovněž případy, kdy mohou být za tuto aktivitu stíháni i obyčejní lidé, jejichž telefony a sociální sítě mohou být kontrolovány na malých hraničních přechodech. Na velkých hraničních přechodech však k těmto kontrolám dochází jen zřídka a převážně se také rovněž týkají jen osob, jež se řadí do výše zmíněné kategorie známých osob.

47. Žalobkyně namítala neaktuálnost této zprávy, poukázala na článek ze dne 28. 12. 2022, podle něhož byla studentka zadržena kvůli repostování textu aktivisty Ilji Lešukova.
48. Soud k tomuto předně uvádí, že dle citace obsahu článku v žalobě situace v odkazovaném článku byla odlišná v tom, že repostující studentka byla ztotožněna, z citace článku neplyne, že by postižená byla navracející se osobou. Tento článek dle názoru soudu nevyvrací závěry v citované zprávě, že při návratech občanů do Ruska čelí problémům aktivisté a pracovníci IT, kteří Rusko opustili bezprostředně po 24. 2. 2022. Dle uvedené informace neexistují informace, že by byli lidé, kteří se vracejí po dlouhodobém pobytu ze zahraničí, systematicky vyslýcháni, nicméně u zvláštních profilů, např. aktivisté, novináři, bloggeři apod., se takové případy objevily. Výše uvedené kategorie veřejně aktivních osob na hranicích mohou čelit například doptávání, resp. neformálnímu pohovoru, kdy cílem bezpečnostních složek je často sběr informace. Soud se ztotožňuje se závěrem žalovaného, že žalobkyně pod tyto ohrožené kategorie nespadá a pro ruské státní orgány nepředstavuje zájmovou osobu. Obsah této zprávy, pocházející z mnoha různých zdrojů, nelze vyvrátit obecným tvrzením, že zprávy z Ruska nelze ověřit a postup správních orgánů nikdy předvídat, ani odkazem na ojedinělé zprávy převzaté z doslechu ze sociálních sítích.
49. Pokud jde o náhodné kontroly telefonů na malých hraničních přechodech, lze aprobovat závěr žalovaného, že žalobkyně měla publikovat své příspěvky na sociální síti Instagram v podobě tzv. stories, tj. příspěvků, jež z profilu vždy po určité době zmizí, a tudíž již nemohou být na jejím profilu ze strany ruských bezpečnostních složek následně dohledány.
50. Žalobkyně tedy sice tvrdí, že zastává určité názory proti ruskému režimu, nevzbudila však dosud u potenciálních původců pronásledování v této zemi nežádoucí pozornost, která může vést k aktům pronásledování z jejich strany, pokud by se tam vrátila. Žalobkyně při pohovoru uvedla, že na Instagram dal tři příspěvky, s tím, že s touto aktivitou začala týden před provedením pohovoru (provedený dne 15. 3. 2022), tedy bezprostředně před podáním žádosti o mezinárodní ochranu. V žalobě pak není uvedeno, že by v této činnosti nadále pokračovala. Zároveň neuvedla, že by z oněch tří příspěvků publikovaných na Instagramu měla její rodina ve vlasti jakékoli potíže. K těmto třem příspěvkům soud konstatuje, že mu z žaloby není ani zřejmé, co mělo být jejich přesným obsahem, ani zda v nich bylo skutečně možné žalobkyni ztotožnit. Lze souhlasit s žalovaným, že tato ojedinělá činnost z žalobkyně politickou aktivistku nedělá (zároveň však skutečnost, že žalobkyně nevystupovala proti režimu ve vlasti obecně nevylučuje udělení mezinárodní ochrany). Soud dále konstatuje, že žalobkyně se žádných aktivit proti ruské agresi nezúčastnila ani při pobytu na Ukrajině, ani v ČR, ač jde pro ni o relativně bezpečné prostředí. Přitom činnost zaměřená na podporu názorů patří mezi

významné skutečnosti pro účely individuální posouzení žádosti v souladu s čl. 4 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany. Tyto skutečnosti se zohledňují při posuzování nebezpečí, že mohly nebo budou moci vzbudit nežádoucí pozornost potenciálních původců pronásledování v zemi původu žadatelky, a tedy zda v případě návratu do této země může být žadatelka pronásledována. Také okolnost, že žadatelka dosud nevzbudila na základě politických názorů, nebo činnosti, které vyvíjela za účelem podpory těchto názorů během svého pobytu v zemi původu nebo po svém odjezdu z této země, nežádoucí pozornost potenciálních původců pronásledování uvedené země, je rovněž relevantním faktorem pro individuální posouzení vyžadované čl. 4 odst. 3 citované kvalifikační směrnice.

51. Soud tedy shrnuje, že řízení o udělení mezinárodní ochrany nemůže mít za cíl chránit všechny osoby, které sice mají určité protirežimní názory, avšak jejich projevy nejsou takového charakteru, aby kvůli nim těmto osobám hrozilo pronásledování či vážná újma. Lze aprobovat závěry žalovaného, že není přiměřeně pravděpodobné, že bude ve vlasti pronásledována kvůli svému dočasnému pobytu mimo Ruskou federaci a kvůli své minimální aktivitě na sociálních sítích.
52. Soud nepřisvědčil ani argumentaci, že je na žalobkyni přesouváno důkazní břemeno. Žalovaný řádně hodnotil tvrzení žadatelky, stejně jako jí předložené dokumenty, opatřil dostatek aktuálních zpráv o zemi původu a následně obavy žadatelky ve světle těchto zpráv zhodnotil. Žalovaný tvrzené skutečnosti neposoudil jako dostačující pro udělení mezinárodní ochrany. Pokud se žalovaný vyjádřil v tom směru, že tvrzení žalobkyně je spekulativní, pak šlo o její obavy z výsledku v případě návratu do Ruska. Žalovaný vysvětlil, že dle dostupných informací žalobkyni toto nebezpečí nehrozí, nepřenesl tedy na žalobkyni břemeno důkazní, ale na základě zpráv o zemi původu tuto obavu nevyhodnotil jako důvodnou.
53. Pokud žalobkyně namítala, že si správní orgán neopatřil dostatek podkladů, který by odpovídaly námitkám žalobkyně, toto je námitka natolik obecná, že ji nelze vypořádat, soudu není zřejmé, v jakém směru měly být podklady žalovaným doplněny.
54. Pokud žalobkyně nesouhlasila s vypořádáním se s námitkami ohledně obav z válečného konfliktu na Ukrajině, soud konstatuje, že bezpečnostní situace je na většině Ruské federace stabilní. V souvislosti s invazí na Ukrajinu dochází k omezenému počtu bezpečnostních incidentů na území v bezprostřední blízkosti hranic s Ukrajinou, v Kurské, Bělgorodské a Brjanské oblasti (dle Informace OAMP, Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 8. 3. 2023). Z těchto oblastí žalobkyně nepochází, před svým odchodem z vlasti žila v Moskvě.
55. Žalovaný se též adekvátně vypořádal s namítanou obecnou nepříznivou situací v Ruské federaci z hlediska lidských práv. Samo řízení o udělení mezinárodní ochrany není ani řízením o tom, zda stát, ze kterého žadatel pochází, je schopen plnohodnotně a zcela bezesbytku zajistit ochranu jednotlivců proti jednání odporujícím zákonům dané země, ale o tom, zda žadatel splňuje předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany. Jak uvádí ve svém rozsudku Nejvyšší správní soud ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004-79: „Skutečnost, že v některé zemi existuje autoritářský a nedemokratický režim, který v mnoha

případech pošlapává lidská práva, však neznamená, že kterýkoliv občan takové země je tomuto negativnímu vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven. Pouhá skutečnost, že pochází ze země, která je výše uvedeným způsobem problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.“ Samotný původ ze země s nedemokratickým režimem není pro udělení mezinárodní ochrany dostačující, jak uvedl Nejvyšší správní soud v témže rozsudku: „Pokud žadatel o udělení azylu není vystaven žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů, resp. nemá z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach, popř. takové skutečnosti ve správním řízení vůbec netvrdí, pak nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a to i přes skutečnost, že pochází ze země s nedemokratickým a autoritativním režimem, který zásadním způsobem diskriminuje a potlačuje opozici, resp. osoby zastávající politicky odlišné názory.“

56. Soud pro úplnost dodává, že s žalobou proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany nebyl úspěšný ani přítel žalobkyně (tuto žalobu projednával zdejší soud pod sp. zn. 21 Az 30/2023).
57. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
58. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 28. února 2024

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.